

სოფელ დღე მრგობათს გარდა

ფრთხი

ცალკე ნომერი ღირს შაშხათ

განცხადება: მიიღება გართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე. შანი განცხადებისათვის ასობით ასობით—1 კაპ., ასობით—8 კაპ., ჩვეულებრივის სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციკროთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

რედაქცია: სოფოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, მედიკინის სახლში, № 43
კანტორა-რედაქციის: მედიკინის ქუჩის სტამბაში, ბანკის ქუჩაზე.
ხელის-მომწერა: მიიღება კანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дროება“.
გაზეთის ფასი: მთელი წლი—8 მან., ნახევარ წლი—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვის—1 მან.

ტელეგრაფები

ბრძოლის ველიდან

ბოგოტი, 23 ნოემბერს. (მთავრობის).
დენერალ ბურკოს ატრიადს ორჯერჯიკონ-და 21 ნოემბერს მტერთან შეტაკება.

დენ.—მაიორი ტურნაკოვი თავის ჯარით ჩამოვიდა ზლატიცკის ჰედიდამ, დაიპყრო ორი სოფელი ძლისკიოი და ჩედლოვნი; ოსმალოებმა ზლატიცკის ბანაკში დაიწიეს.

ამავე დროს პოლკოვნიკი პომაროვსკი ტეტევენიდამ მოადგა მტერს.

დენერალის მლისის კალონამ აიღო მთა, რომელიც მტრის ბანაკს დასხრებია არაბ-ქონალში, სოჭის მოსეს დასავლეთით. როცა ჩვენი ჯარები ამ მთაზე ავიდნენ, ამ დროს უეცრად მოაწვა 12 ტაბორი (ბატალიონი) ოსმალოებისა; დილის 10 საათიდან ნასადილევის 3 საათამდინ გაცხარებული ბრძოლა და სროლა იყო. ჩვენი ჯარები სულ 4 ბატალიონი მოქმედებდა აქ; ერთ დროს ჩვენ ჯარებს ისე გაუჭირდათ საქმე, რომ კინალამ მტერს დაუთმეს ბრძოლის ველი; მაგრამ კამანდირების განკარგულებამ და მხნეობამ დაეხმარა ამათ: შესა-

მედ ერთი მოსული მტერი დიდს ზიანით იყო უკუ-ქცეული; ამ დროს დენ. შეელოვმა ახალი ჯარები მოაწველა და ამანთად ჩვენებმა დაიციეს ერთხელ-ვე აღებული მთა და კიდევ გამაგრდნენ აქ. ამავე დღეს ჩვენმა არტილერიამ დაუშინა არაბ-ქონალში და შანდორინანში დაბანაკებულ მტერს ზარბაზნები.

ამ შეტაკებაში 150 კაცი გვყავს ჩვენ მოკლული და დაჭრილი, ამათში მოკლულია 4 აფიცერი.

ტყვეების ჩვენებით არაბ-ქონალში თვითონ შეჰმედ-ალი-ფაშა იმყოფებოდა.

22 ნოემბერს, დილის 7 საათზე, ჩვენს პოზიციას მარენთან 20—30 ათასამდინ მტერი მოაწვა. დენ.—ადიუტ. სვიატოპოლკ-მირსკი იძულებული შეიქნა თავის ორი პოლკით მღენაში დაეწია, სადაც სამის მხრით მოეხვიდნენ მტრის ჯარები; ნასადილევის 3 საათამდინ ებრძოდა აქ ის გაცხარებით მტერს და შემდეგ კი დიდს ზიანით დაიწია მღენდამ უკან და სოფელ იაკოვიტთან გაჩერდა გამაგრებულს პოზიციაზე. შოველის მხრით გაუგზავნეს მას მისამდეგელი ჯარები.

დღეს, 23 ნოემბერს, ისევ მოაწვა იმას მტერი; მაგრამ თ. მირსკიმ არ დაუთმო თავის პოზიცია. ამ ჟამად დენ.—ადიუტ.

სვიატოპოლკ-მირსკის ახალი ჯარები მოუფიქრდა.

პარიში, 23 ნოემბერს. სენატის ერთი ვიცე-პრეზიდენტი აცხადებს, რომ მე ურჩიე მაკ-მაჰონსაო, როგორც თვითონ იმის ღირსების დაცვისათვის, აგრეთვე საფრანგეთის მშვიდობიანობისთვის ყველაზე უკეთესი ის იქნებაო, რომ იმან ნაციონალური პრეკის რესპუბლიკელ უმრავლესობისაგან ამოარჩიოს სამინისტრო.

სტამბოლი, 22 ნოემბერს. ამბობენ, რომ ახლანდელი მთავარი ვიზირი მაჰმედ-ლამატ-ფაშა გამოცვლილი იქნებაო.

ოქის აზებუი

აზიის ბრძოლის ველიდან

შეკანსენელის ფორტით მოსული უცხო ქვეყნის გაზეთები გვაცნობებენ, რომ მესსოპოტამიიდან ამ ჟამად 21,000 კაცი ოსმალოს ჯარი იგზავნება არზრუმისკენაო. ზაზეთის „Le Temps“-ის სიტყვით, ეს ჯარი ქრისტეშობისთვის შუა რიცხვებამდინ მიადრეეს არზრუმში.

ფელტონი

თამარ დედოფალი

სახალხო შკოლის საკითხავი *)
(დასასრული)

თამარმა ალავსო ეკლესიები და სამღვდლოება შესაწირავებითა, განათავისუფლა იგინი ხარჯისა და ბეგარისაგან. ბაგერცელა და გაადიდა თავისი სამეფო შვი ზღვიდან ვიდრე წარუბანდამდის; მშვიდობიანობით და მახვილი გონიერებით დააქვიანა მტაცებელი ხალხნი, საქართველოს მტერნი; ყველა უდიდესი მეფენი მეგობრობდნენ და პატივს სცემდნენ გონიერსა და მშვიდსა თამარს.

მრთხელ სპასალარნი ერისთავებით და მთელი სამეფოს დიდებულნი შეიკრიბნენ და მოახსენეს ეპისკოპოსსა და პატრიარქსა, რათა ყველას უბრძანონ, რომ შესაფერი ქმარი უშოვონ თამარსა.

*) „დროება“, № 201.

სასიძოები ბლომათ იყვნენ, მაგრამ ვერაინ ვერა ჰბედავდა ვისმე თამარისთვის შეღირებას: ყველა იმისი ქვეშევრდომები ამბობდნენ, თამარის სწორი ღმერთს ჯერ არავენ დაუბადებია და არცა როდისმე დაიბადებო. ამ დროს წარმოდგა ერთი გამოჩენილი თფილისელი თავადი აბულა-ასანი და თქვა:

„მე ვიცი რუსის ხელმწიფის შვილი დიდი ანდრიასი, რომელს სამასი მეფე ემონება: ობოლი უმცირესი, ბიორგი თავის ქვეყნიდან ვადევნილი ალალი ბიძის ხელით. ის უკეთესი სასიძოა.“

შველამ მოიწონა აბულა-ასანის სიტყვა და მაშინვე მოიხმეს ქალაქელი ერთი დიდი ვაჭარი ზანქანა ზორობაბელი და უბრძანეს, რომ სწრაფლათ წავიდეს და ბიორგი ხელმწიფის შვილი ჩამოიყვანოს თფილისს. რუსები იმ დროს მონათლულები იყვნენ ქრისტიანებათ.

ზორობაბელი გაისტუმრეს; მაგრამ არავის კი არ ეგონა, რომ ბიორგი ვა-

ჭარ ზორობაბულს გამოჰყვებოდა შეუღარებელ თამარის სასიძოთ.

ზორობაბულმა მოახსენა და ქალაქში ჩამოიყვანა ბიორგი, მეფე ანდრიას შვილი, მშვენიერი სახისა, სანახავად დიდად სასიამოვნო და სხვებზედ არა უმარჯვი. მინცა ნახა, ყველას ეამა მისი დანახვა. ხოლო მას ჭკუითა და ხასიათით კი ვერვინ იცნობდა. მაშინ შეიკრიბნენ პატრიარქები, დიდებულნი სარდლები და ერისთავები და მოახსენეს რუსულანს, რათა თამარს ქორწილის დასტური დეცა. თამარმა მიუგო:

„ხალხო, ერთბაშათ როგორ გადაესწყვიტოთ ქორწინება; ეგ კაცი უცხოა, მაგისი არცა საქმე, ქცევა და ხასიათი ვიცი, არც მაგისი მხედრობა სადმე გვინაგავს. მოიცათ, სანამ გავიგებთ მაგის ავსა და კარგსა.“

მაგრამ იგინი წინ აღუდგნენ და მოახსენეს უშვილობა და მეფის სახლის უნაყოფობა, შესთხოვეს, რომ ჯართა

ზრანკუზული გაზეთის „Indépendance Belge“-ის არზრუმელი კორესპონდენტი იწერება:

როგორც ეტყობა, რუსის ჯარები არზრუმთან დაზამთრებას აპირებენ: იმათ გამოიყენეს ახლომხლო სოფლებიდან ხალხი ქოხების ასაშენებლად და აგრეთვე სოლანლულის გზაზე ამუშავებენ, რომ ალექსანდრაპოლთან კავშირი იქონიონ.

„მუხთარ-ფაშის არმიის შემდეგი ღენერლებია ახლო: იზმაილ-ფაშა, რომელიც საკუთრივ არზრუმის გარნიზონის უფროსად არის დანიშნული, ჭეც-ფაშა, პრუსიის აფიცერი მეჰმედ-ფაშა, მუსსა-ფაშა შუნდუხოვი და ჰანი-მაჰომა უფროსი ვაჟი: ძაკკასიის გამორჩენილის გმირის შამილისა.

მართალია, არზრუმი ხეირთანს მდგომარეობაში არ არის ამჟამად: მაგრამ მუხთარ-ფაშა ძალიან მარჯვედ არის და ხალხსა და ჯარს ამხნევებს. შველას ახალი ჯარების იმედი აქვს.

შარსილამ იწერებთან „პირშის სააგენტოში“ შემდეგ ამბავს არტაანის ატრიადის შესახებ:

„ამბობდნენ, რომ არტაანის ატრიადი ღენ. ძომაროვისა ოლთისა და არზრუმისაკენ იყო გაგზავნილი; ეს ტყუილია: ამ ატრიადმა შარსის აღებაში მიიღო მონაწილეობა და შემდეგ პირ-და-პირ ბათუმისაკენ გაგზავნეს. ეს ატრიადი შესდგება სამი პოლკი ქვევითა ჯარისაგან და ერთი პოლკი ცხენოსანისაგან, რომელთაც აქვთ 8 ზარბაზნი მთისა და რეც მინდვრისა.“

მენის გაზეთი „Tagblatt“ გვაცნობებს, რომ ტრაპიზონის პირ-და-პირ, ზღვაში, გაჩერებულია ოსმალის რამდენიმე სამ-

ხედრო ხომალდი; ეს ხომალდები მუდამ აქ იქნებიან გაჩერებულნი, სანამ რუსები არზრუმს არ მოშორდებიანო.

რუსული გაზეთი „Политъ“ ამბობს:

„უცხო ქვეყნის გაზეთებიდამ ვტყობულობთ, რომ მუხთარ-ფაშას გაუყვანია არზრუმიდამ მთელი თავის ცხენოსანი ჯარი. არ შეიძლება არას სთქვას კაცმა, რომ ეს ძრიელ წინ-დახედული და გონიერი განკარგულება არი მუხთარის მხრით, რადგან ერთის მხრით ცხენოსანი ჯარი თვითონ არზრუმში მაინცა და-მაინც ვერ გამოადგებოდა იმას და, როცა ჩვენი ჯარი გარ-შემოერტყმება ამ ქალაქს, მაშინ იმის რჩენა ერთობ გაუძნელდებოდა, და მეორეს მხრით იმიტომ, რომ ამ ცხენოსანი ჯარის შემწეობით იმას შეუძლიან უკანდამ მოადგეს არზრუმთან დაყენებულ ჩვენ ჯარს, მუდამ შეაწუხოს და მოსვენება არ მისცეს.“

ნემეცურს გაზეთის Vossische Zeitung“-ში შემდეგი სტრიქონებია დაბეჭდილი რუსის ჯარებისაგან შარსის აღების თაობაზე:

„ასე აღვილად შარსის აღება რუსებისაგან ერთის მხრით იმით აიხსნება, რომ ამ ცხენში ოსმალეებს ერთობ ცოტა გარნიზონი ჰყავდათ და ამის გამო რამდენიმე ფორტი (სიმაგრე) შარსის გარეშემო სრულიად უპატრონოდ, დაუცველად და უჯაროთ იყო დაგდებული; რუსებმა, უეჭველია, იცოდნენ ეს გარემოება და იერიშით მისივლის ღროს პირ-და-პირ ამ ფორტებს მოადგნენ, დაჭირეს და მერე აქედამ სხვა სიმაგრეებს დაუშინეს ზარბაზნები.

„მეორეს მხრით ისიც ყურადღებაში

მისაღებია, რომ რაც ჯარები ჩვენდენი ისინიც ახლად დამარცხებული და დარჯის სიმაღლებიდან იყვენ დაბრუნებულნი და, რალა თქმა უნდა, რომ ამათ ისე მხნედ და გულ-მაგრად ბრძოლა აღარ შეეძლოთ.

„თვითონ შარსის ცხენს რუსის ჯარი სრულიად არ მისდგომია; იმათ აიღეს იერიშით მხოლოდ რამდენიმე სიმაგრე, რომელნიც შარსის გარშემო მთებზე არის გამართული. თვითონ შარსის ცხენში რა გამაგრებულიყვენ ოსმალეები, მტერი იმას ვერას გზით ვერ აიღებდა.

„აი ამიტომაც გავრცელდა ხმა, თუმცა, უეჭველია, უსაფუძვლო, რომ შარსი რუსებმა, ძალით კი არა, ოქროთი აიღესო.“

მხროპის ბრძოლის ველიდავ

ბოლგარიაში მყოფ რუსის არმიის მოიჯარადრეებს, როგორც ერთს ნემეცურს გაზეთს („Presse“-ში) იწერებთან, რუსის მთავარ შტაბილამ მოთხოვნილება მოსვლიათ ტელეგრაფით, რომ დაუყოვნებლივ გამოგზავნონ პლევნოსაკენ 80,000 ტომარა სუხარი.

„ამ განკარგულებას ყველა ასე ხსნის, რომ ალბათ რუსებს იმედი აქვთ, ამ მოკლე დროებაში ოსმან-ფაშა თავის ჯარით დაპყრის თოფ-იარაღს და დაემორჩილება იმათა.“ — ასე ამბობს ზემოხსენებული გაზეთი.

„ს.-პეტერბურლის უწყებებში“ დაბეჭდილია შემდეგი ღებუმა, 17 ნოემბერს ბუნარესტილამ მიღებული:

„პლევნოს არმიისაგან თოფ-იარაღის

წინა-მძღომი უცხო კაცი გვეყვ და არა მეფის სახლისაო. „მსერადენსა მძიმესა სკამქმანა მსუბუქათ შეეხებოდეთო,“ სთქვა ოსმარმა და გაბრუნდა. ამ ხანებში აქ დაესწრო ბერძნების ხელმწიფის ძმის-წული პლეკი და ზოგმა ის მოინდომა სასიძოთ. მაგრამ ვერ მოუხდათ. რუსულანშია და დიდებულთა ბიორგისზედ გადასწერეს ჯვარი.

ამ ღროს ერთი სქანაური და საბრალო საქმე მოხდა: ორი მშვენიერი ოსების ხელმწიფის შვილები მოვიდნენ სასიძოთა. ზასაკვირველია, თავის განზრახვა ვერ აღასრულებს ამ მშვენიერ ახალგაზდა ყმაწვილებმა და უკან დაბრუნდნენ. მართს ძრიელ უყვარდა ოსმარი, ვეღარ ამოიღო გულიდგან და დარდისაგან შესცდა,—მერე წავიდა ნიქოზის წმ. რაუდენის საყდარში, და იქ განუტევა სული.

ამის შემდგომ ქართველებმა გილაშქრეს სამხრეთისაკენ,—იმათ სარდლათ გაჰყვათ რუსი ბიორგი. შამალეს

თავისი ბაირალი და წარიძღვანეს ჯვარი, ქართველთა მფარველი და ქრისტიანეთა მანუგევე. თავ-და-პირველათ მიადგნენ შარსსა და აიღეს; ზედ სხვა ქალაქებიც მიაყოლეს. მერე დაბრუნდნენ და გამარჯვება მიულოცეს ოსმარს. შამრეკელ ძახანემ მოიარა პალაკაციოსი ქვეყანა, მოატანა ოსმალეებს ერთ კლდეში, რომელსაც ძალლის-ხევი ერქვა, და დაუშინა. თუმცა ქართველები ძრიელ ნაკლებათ იყვნენ, მაინც ოსმალეები ნახევრამდის გაწყვიტეს და დანარჩენი გაიქცნენ, და ბლომა სადაველო დაადგეს ქართველების ხედში.

ამ ღროს ძლარჯეთის ქვეყანა (აჭარა) აიგოს ოსმალეებით; ცხენოსანი და ქვევითნი უთვალავ ჯარს შეადგენდა. ქართველების ჯარი შეკრიბა ბოცომა, მიიშველეს შესნიც და შეგბნენ ოსმალეებს. აქაც ოსმალეები დამარცხეს და გააქციეს.

შემდგომ გავიდნენ ღვინის ქვეყანას

მხარ-ბრძელის შვილები, ივანე და ზაქარია, ომში გამოსულნი და მამაცნი. იმათ გაღმორღვნენ წინ სურხამელნი და ღვინელები; მაგრამ მაინც მხარ-გველებმა გაიმარჯვეს.

ბიორგემ შეკრიბა თავისი ჯარები და გამოუცხადა ოსმარის სურვილი, რომ ისინი უნდა წავიდნენ არაქსის მხრის მთებზე არარატის ახლო მდებარე ქვეყანას ზელაქუნს იმის ასაოხრებლათ; ქართველები შეესივნენ ზელაქუნს, იქაც ძრიელ ბევრი ჯარი იდგა და მარჯვე ხალხიც იყო. მაგრამ ქართველებმა გაიმარჯვეს, ბევრი დავლა წამოიღეს და მრავალი ტყვე წამოიყვანეს. როდესაც გამარჯვებული ქართველები უკან დაბრუნდნენ, მაშინ გელაქუნელი ოსმალეები შეიკრიბნენ, ბელადად გაიყოლეს ერთი ვინმე როსტომა და დაედევნენ ამათ. ქართველებმა დინახეს თუ არა, მაშინვე შედგნენ, გასწორდნენ და მოემზადნენ შეჯახებას. მოსცივიდნენ ოსმალეები; ქა-

უცხო ქვეყნები

საზრუნავი

დაყრის თაობაზე მოლაპარაკება ოსმან-ფაშასა და რუსებს შუა არაფრით არ ვითარდა, ამის გამო რუსები თავისივე ძველი პლანით შეუდგნენ. საქმესა და დღე-ღღებზე მოელონ, რომ ოსმან-ფაშა რუსის ჯარის გააძაბასა და თავის თავის დახსნას დააიკრებს პლენოლდამაო.

როგორც ამბობენ, პლენოში და იმის ახლო-მახლო ალაგებში ყველგან თოვლი მოსულა და საშინელი სიცივეები დადგა. ბალკანის მთებზე და შიპოკთან კი ერთ არშინზე მეტი თოვლი სძევსო.

სტამბოლში გამოუცხადებიათ ორი ტელეგრამა, რომელიც იქაურ სამხედრო სამინისტროს (სერასკერიატს) მიუღია სულეიმან-ფაშისაგან ნოემბრის 18-ს რაზგარდითა:

„ბუშინ და გუშინ წინ პადიკიოილამ გავგზავნეთ ორმოცი ბატალიონი ჯარი მტრის ძალისა და ალაგების დასაზვერად ტრესტენიკისა და მეჩისაკენ. ბზაზე შეხვდა ამ ატრიალს თითქმის ამღონივე ჯარი რუსისა და ფიცხელი სროლის შემდეგ, მტერი იძულებული შექმნილა, რომ ტრესტენიკში დაეწია. მაგრამ შემდგომ იმით ახალი ჯარები მოუვიდათ და ჩვენები, თავის შინდობილობის შესრულების შემდეგ, ისევ უკან დაბრუნდნენ პადიკიოს ბანაკში.“

ამავე დროს მეჩისაკენ წასულმა ჩვენმა ატრიალმა განდევნა რაც პირგოსა და მეჩკას შუა რუსის ჯარები იდგნენ, დაათვალიერა რაც რიგი იყო და მეორე დღეს აგრეთვე თავის ბანაკში დაბრუნდა.

ამ ორი დღის განმავლობაში ჩვენის მხრით 216 სალდათი მოგვიკლეს და 8 აფიცერი, დაგვიჭრეს 43 აფიცერი და 649 სალდათი.“

როველები გამხნევდნენ, შეეტაკნენ მტერსა და კარგა ჩხუბის შემდეგ დასძლიეს; ოსმალოებს შეეშინდათ და უკანვე გაიქცნენ; ქართველები დადევნენ და კიდევ ბევრი დახოცეს.

ამით არ გაათავა ოსმარმა თავის მამაცი ჯარის გამარჯვება. იმან უბრძანა და ჯარი გავიდა მრეთისაკენ და ბანჯისაკენ, სადაც ასაი ბრეგოლაძე ერისთაობდა. აქაც ქართველებმა ისახელეს თავი და ასახელეს ოსმარიც. ბევრმა გაიმარჯვა აქ, მაგრამ ყველას გადაამეტეს შარდან ლაღიანმა და ზაქარიამ მხარ-ბრძელებმა.

არა დიდი ხნის შემდეგ აღსრულდა ოსმარის სიტყვები, როდესაც ის ეუბნებოდა წარჩინებულთა კრებასა, რომ „ესეოდენსა საქმესა მსუბუქათ შეეხებითო.“ რუსმა ბიორგემ ძრიელ გაახშირა საქართველოში უშვერი და საძაგელი ქცევა. ბონება-მანვილმა, წყნარმა და წარწარმა ოსმარმა მალე შეატყო ეს უშვე-

ბუშინ მოსულს რუსულ ვაზეთებში დაბეჭდილია პარიჟილამ მიღებული დეპეშები რომლებიც განაც ვტყობულობთ რომ ახლანდელ კრიზისულ მდგომარეობაზე მოსალაპარაკებლად რესპუბლიკის პრეზიდენტს მაკ-მაჰონს მოუხმია რამდენიმე გამოჩენილი რესპუბლიკელი დეპუტატი, (სხვათა შორის, ჰულ ბრევი) და დაპკითხებია იმათ რჩევას.

ყველა ერთხმით არწმუნებდა მარშალ მაკ-მაჰონსაო, ამბობენ ხსენებული დეპეშებში, რომ ნაციონალური პრეზიდენტის მეორედ დათხოვნა ააღელვებს ისაფრანგეთის ხალხს და ამით არც ახლანდელი მმართველობა მოიგებს რასმე; რადგან ხალხი, უეჭველია, ისევ იმავე რესპუბლიკელ დეპუტატებს ამოირჩევს, რომელნიც 1876 წელსა და ამ წელს ამოირჩიესო; ამის გამო ერთი გზა და საშუალება დაგრჩენათო, — რომ ისევ რესპუბლიკელებისაგან შეადგინოთ სამინისტროვო.

დღეს-ხვალ უნდა მივიღოთ ჩვენ პარიჟილამ დეპეშები, რომელნიც გვიჩვენებენ — დაუჯერა მაკ-მაჰონმა ამ პირების გონიერ რჩევას და ამოირჩია რესპუბლიკური სამინისტრო, თუ არა.

რუმინია

რუმინიის პირველ მინისტრმა ბრატინამ 15 ნოემბერს ვახსნა ბუხარესტში პარლამენტის სხდომა და ამ დროს, მთა-

რი ქცევა; მაგრამ მოთმინებას მისცა გულის-ყური და არაფერი მას შეატყობანა. მერე მიუჩინა ბერები, ეგები ისინი გაჰკურნადნენ მას; ამათ ვერაფერი გააწყეს, რუსი უფრო განრისხდებოდა. მერე ოსმარმა პირ-და-პირ უწყო იმას გამხილება: მაინც ვერა გააწყო-რა. ამისთვის შეკრიბა სამღვდლოება და დიდებულნი და იმათ წინ, საერთოთ მიუდგარუსს და უთხრა:

„თუმცა სამღვთო სჯულის მიერ სწავლულვარ არ განშორებად პირველსა საწოლსა, არამედ რომელმან არა დაცვას საწოლი თვისი წმინდად, არა ჯერ არს მისთანა დათმენა, რამეთუ შემაგინებელ არს ტაძარისა ღვთისასა და არა მიძლავს მრუდისა ხასა გამართვად და უბრალოდ განვიყრი მტვერსაცა, რომელი აღმეკრა შენ მიერ.“

დაათავა, ოსმარი ადგა და გავიდა და სრულიად განშორდა პირველსა თვისსა ქმარსა. ხოლო რუსუდანმა და სხვათა

ერის მაგიერად, წარმოსტკვა შემდეგი სატანტო სიტყვა: „მას ულუაპრილმ გაგვიცხადეს ჩვენ რუმინიის დამოუკიდებლობა და ამ დამოუკიდებლობის დასაცელოდ ლუნაის მეორე ნაპირზე გადავიყვანეთ ჩვენი ჯარები ოსმალეთთან საბრძოლველად.“

„მას აქეთ ჩვენმა არმიამ ასახელო ჩვენი ქვეყანა და თავის მხნეობით და თავგანწირული ბრძოლით დაუბტყცა ქვეყანას რომის ხალხი, რომელსაც ამისთანა შეიძლება ჰყავს, ღირსია სრული თავისუფლებისა და უცხო ქვეყნებისაგან პატივისცემისა.“

„მე იმედი მაქვსო, ამბობს შემდეგ რუმინიის მთავარი მარლო, რომ რუსეთი და მეოპის სხვა სახელმწიფოები აღიარებენ, რომ ჩვენ შეგვიძლია სხვა სახელმწიფოსაგან დაუმოკიდებულად, თავისუფლად ცხოვრება, რომ ჩვენ შეგვიძლია ჩვენი ბედი ჩვენვე განვაგოთ.“

ნაკვები

მდგისი გაზესს „Правда“-ში შემდეგ დნელად დასაჯრებელი ამბავი არის დაბეჭდილი:

„მდგისი სამხედრო სასამართლოს წევრნი ამ დღეებში წავიდნენ შერში, სადაც უნდა გამოიძიონ და გაარიონ საქმე რვა ზარბაზნის მოპარვის თაობაზე.“

შერის ციხილამ რვა ზარბაზანი მიუპარაეთ! ამის შემდეგ რად გაგვიკრებდით, რომ ჩვენმა ქურთებმა, ვსთქვათ, დუქანი გატნონ და წერი-მალი რამ ოქრო-ვერცხლის ნივთეულობა მოიპარონ!

დიდებულთა დაითხოვეს რუსი ბიორგი საქართველოდგან, ჩასვეს იგი გემში (ნავში) და დიდის სიმდიდრით და საგძლით გაისტუმრეს სტამბოლში, სადაც იგი იმყოფებოდა რამოდენიმე ხანი.

შემდეგ ამისა ოსმარის საქმე უკეთ ამისა მიდიოდა. ბევრი აღმოსავლეთის მბძანებლები თავს უღრეკავდნენ მას, ბევრი ჩინებულნი მმართველნი ემონებოდნენ ოსმარს. ბერძენთა მეფის შვილი სთხოვდა ოსმარს ცოლობასა, მაგრამ მან შერთვის უარი ჰყო. სხვებიც ბევრნი იყვნენ ოსმარის შერთვის მოსურნენიო მაგრამ ყველას უარი უპასუხა და პატივით გაისტუმრა. იგი ქმრის ყოლას არ აპირებდა, მაგრამ ქვეშევრდომთა არ უაჯეს.

